

Nr 101.

Av herr **Åkesson**, *angående sådan ändring i bestämmelserna om indelning i valkretsar för landstingsmannaval, att proportionellt valsätt må tillämpas i alla valkretsar.*

Då den proportionella valmetoden antogs att tillämpas vid val till riksdagen, landsting och stadsfullmäktige, blevo som en följd härav enmansvalkretsarna i regel avskaffade. Emellertid genomfördes denna princip icke konsekvent, i det bland annat i förordningen om landsting § 2 mom. 2 bestämmes, att valkrets på landet må bildas med mindre folkmängd än 10,000, då synnerliga skäl därtill äro, och i mom. 3 av samma § att, om förening av städer med var för sig mindre folkmängd än 6,000 till en valkrets icke kan ske eller den skulle medföra synnerlig olägenhet, må stad eller städer bilda en valkrets, ändå att folkmängden däri ej uppgår till 6,000. Då nu, enligt samma förordning, på landet väljes en landstingsman för varje fullt innevånareantal av 5,000 och städer välja en representant i landstinget för varje fullt tal av 3,000, så bilda ju dessa valkretsar med en folkmängd, understigande respektive 10,000 och 6,000, enmansvalkretsar. Att detta icke är i överensstämmelse med de proportionella valens princip, är tydligt, i det minoritetens röster bli helt och hållet tillspillogivna.

Denna omständighet kan en tillräckligt stark majoritet inom ett landsting begagna sig av och genom att genomdriva en klokt beräknad valkretsindelning förhjälpa sitt parti att vid ett landstingsval besätta flera platser i landstinget än vad de angivna rösterna berättigat till, om det proportionella valsättet varit konsekvent genomfört inom hela landstingsområdet.

Betydelsen härav må icke underskattas, särskilt som landstingen välja ledamöter till Första kammaren. Det torde därför, då några större olä-

genheter av att landstingsvalkretsarna på landet göras så stora, att de innefatta en folkmängd på minst 10,000 eller av en sammanslagning till en valkrets av städer, som var för sig ha en mindre folkmängd än 6,000, knappast äro att befara, vara fullt motiverat att taga steget fullt ut och genomföra en valkretsindelning, sådan att det proportionella valsättet kommer att tillämpas inom alla landstingsvalkretsar.

I anslutning till ovanstående får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte för Riksdagen framlägga förslag till sådana ändringar i kungl. förordningen om landsting av den 21 mars 1862, att det proportionella valsättet kommer att tillämpas inom alla landstingsvalkretsar.

Stockholm den 26 januari 1914.

J. A. Åkesson.
